

De Farizeeër en de tollenaar

Sleutelvers: "Ik zeg u: deze man ging gerechtvaardigd naar zijn huis, in tegenstelling tot de ander; want een ieder die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden, en wie zichzelf vernedert, zal verhoogd worden."
Lucas 18:14

Geselecteerde tekst:
Lukas 18:9-14

De Farizeeën werden beschouwd als een zeer religieuze klasse onder de Joden. Ze waren vroom, althans uiterlijk, en zeer nauwgezet in het naleven van hun tradities. Innerlijk echter, zoals de Heer ons vertelt, waren ze als groep verre van rechtvaardig. "Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars!" Jezus, die hun harten kon lezen, was bevoegd om de aanvullende uitspraak te doen dat zij als graven waren, aan de buitenkant prachtig wit, maar van binnen vol verrotting. Mattheüs 23:27

Er zijn vandaag de dag soortgelijke groepen binnen het christendom: mensen die uiterlijk moreel zijn, zeer nauwgezet, precies en scrupuleus, maar toch niet welgevallig aan de Heer. Ze zijn trots op hun

gerechtigheid en beseffen niet dat ze, ook al zijn ze van nature misschien minder verdorven dan anderen, niets hebben om over op te scheppen. Net als de hele mensheid zijn ze verre van volmaakt. "Er is niemand rechtvaardig, nee, niemand. ... Zij zijn allen afgedwaald." (Romeinen 3:10-12). De gelijkenis in onze les is bedoeld om te laten zien dat God met meer sympathie en medeleven kijkt naar de zondiger, die nederig is en zijn toestand erkent, dan naar de moreel betere persoon, die opschept over zijn vermeende gerechtigheid.

De gelijkenis begint als volgt: "Twee mannen gingen naar de tempel om te bidden; de ene was een Farizeeër en de andere een tollenaar. De Farizeeër stond en bad bij zichzelf: God, ik dank U dat ik niet ben zoals andere mensen, die uitbuiters, onrechtvaardigen, overspeligen zijn, of zelfs zoals deze tollenaar. Ik vast twee keer per week, ik geef tienden van alles wat ik bezit." (Lucas 18:10-12). De zelfingenomen Farizeeër was in veel opzichten duidelijk een moreel goed mens. Hij was echter erg trots en pochte over zijn rechtvaardige daden. Hij veroordeelde ook snel anderen, een duidelijk teken van een slechte harttoestand.

De andere man in de gelijkenis – een tollenaar, of belastinginner – behoorde tot een lagere klasse en werd over het algemeen door het volk veracht. Hij

had veel zwakheden en zondige smetten, maar hij beseftte zijn toestand. "De tollenaar stond op een afstand en durfde zelfs zijn ogen niet naar de hemel op te heffen, maar sloeg zich op de borst en zei: God, wees mij, zondaar, genadig." Lucas 18:13

Alle christenen hebben, op grond van hun relatie met God, de bedekking van hun zonden, de verwekking van de Geest en het transformerende werk dat in hun hart plaatsvindt, alle reden om de Heer te danken. Ze hebben echter niets om over op te scheppen, of zoals de apostel Paulus het zegt: "Wat onderscheidt u van anderen? Wat hebt u dat u niet hebt ontvangen? ... Waarom scheidt u dan op alsof u het niet hebt ontvangen? 1 Korintiërs 4:7

Als we dus het verschil tussen onszelf en anderen erkennen als een werk van de Heer en zijn genade in ons, in plaats van onszelf, dan is dat de juiste houding van het hart. Iedereen die zich dit realiseert, kan de Heer terecht danken dat hij in dit opzicht anders is dan anderen. Alleen door God en zijn Zoon, Christus Jezus, zijn we anders. "Door genade bent u gered, door het geloof, en dat niet uit uzelf: het is een gave van God. Niet uit werken, zodat niemand zou roemen. Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus." Efeziërs 2:8-10